

УДК 347.77

А.С. Ромашко, к.т.н., доц., А. Ю. Гаврушкевич, М.В.Тищенко

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»,
Україна

**ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНІВ «КОМПОЗИЦІЙНЕ ВИРШЕННЯ» ТА
«СТИЛІСТИЧНЕ ВИРШЕННЯ» ПРИ ОПИСІ ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА**

A.S. Romashko, Assoc. Prof., A.Y. Gavrushkevich, M.V. Tishchenko

**USE OF THE TERM "THE COMPOSITION" AND "STYLISTIC SOLUTION"
WHEN DESCRIBING THE INDUSTRIAL DESIGN**

Суть промислового зразка (ПЗ) згідно з Правил складання та подання заявки на промисловий зразок [1, п.8.1.4.1] характеризується сукупністю відображених на зображеннях його суттєвих ознак, які визначають зовнішній вигляд виробу з його естетичними та/або ергономічними особливостями.

Слід зазначити, що за методичними рекомендаціями [2] визначений перелік суттєвих ознак, як узагальнений, так і стосовно окремих видів виробів.

Ознака належить до суттєвих, якщо вона впливає на формування зовнішнього вигляду виробу, якому притаманна така ознака.

Якби наше законодавство обмежувалось тільки зображеннями, то визначати термінологію було б непотрібно. Але до матеріалів заявки надається також опис ПЗ, який має містити опис усіх суттєвих ознак, які формують зоровий образ заявленого виробу, і він же застосовується для тлумачення ознак ПЗ.

Як свідчить практика, опис ПЗ (який не публікується в офіційному бюлетні «Промислова власність») може бути застосований у суді при визначенні суттєвих ознак.

Прикладом є Постанова Київського апеляційного суду від 06.04.2004р., Справа № 39/288 за позовом акціонерної компанії "BELVEDERE S.A." (Франція) до ТОВ «Гетьман Ко» та ТОВ «НВП «Гетьман» про визнання порушень, зокрема, прав позивача, що впливають з патенту на промисловий зразок № 1429 «Пляшка «HETMAN»).

В зображеннях виробу зазначеного ПЗ є напис «BOHDAN CHMIELNICKI», дати «1648-1657», на фронтальній та тильній поверхнях - зображення гетьмана Богдана Хмельницького.

Для розкриття суті ПЗ в описі була описана сукупність його суттєвих ознак, відображених на фотографіях, з посиланням на них. Але на час суду відповідачі вже використовували пляшку з зображенням портрета Івана Самойловича та відповідними цифровими та словесними позначеннями. Тобто відповідачі не порушували патент на ПЗ з зображенням Б.Хмельницького, оскільки саме це зображення є однією з суттєвих ознак.

Окрім цього, матеріли вищезазначеної справи свідчать, що саме спірні ознаки ПЗ за патентом України № 1429 (напис «BOHDAN CHMIELNICKI», дати «1648-1657» та зображення) дозволяють зробити висновок про його відповідність критерію «новизна» в порівнянні із об'єктами інтелектуальної власності компанії «PODLASKA WYTWORNIA WODEK "POLMOS» (Польща) - об'ємними товарними знаками №№ 628895, 628897 [3].

Слід зазначити, що експерти Укрпатенту не вповноважені визначати та перевіряти правильність визначення суттєвих ознак і згодом, у випадку можливих судових прецедентів, це буде змушений зробити судовий експерт на підставі зображень та опису ПЗ. Крім того, за свідченнями практиків [4], «заявники ... вміщують в перелік ознаки, які неможливо чітко ідентифікувати або які не впливають на зорове сприйняття виробу».

В Правилах складання [1, п.3.2] є наступна вимога: «з точки зору художнього конструювання всі вироби набору (комплекту) повинні мати спільність композиційного

та стилістичного вирішення». Тому розглянемо визначення цих термінів в нормативних документах.

Оскільки зазначені терміни відсутні в Законі [5] та в Правилах складання [1], то доцільним буде їх дослідження за словником.

Найбільш близьким терміном до словосполучення «композиційне вирішення» є поняття «композиція», яке означає за [6]:

- будова, структура, розташування та взаємний зв'язок складових частин художнього твору, картини тощо;
- музичний твір; твір живопису, скульптури тощо, який має певну будову;
- твір, який складається з літературної та музичної частин, об'єднаних однією темою, сюжетом тощо;
- теорія складання музичних творів.

Найбільш близьким терміном до словосполучення «стилістичне вирішення» є поняття, що виражає дію, яка призводить до отримання стилістичного вирішення, а саме термін «стилізувати».

За [6] стилізувати означає надавати чому-небудь характерних рис певного стилю або зображувати, передавати що-небудь за допомогою умовно-декоративних прийомів.

Стиль [6] – сукупність ознак, які характеризують мистецтво певного часу та напрямку або індивідуальну манеру художника стосовно ідейного змісту й художньої форми; сукупність характерних ознак, особливостей, властивих чому-небудь.

Висновок: В [1] та [4] викладені назви суттєвих ознак промислових зразків без розкриття їх змісту, що вкладений в ці визначення. Це вказує на недосконалість чинного законодавства України та необхідність внесення пропозицій щодо його уточнення. Тому для уникнення непорозумінь доцільно внести визначення термінів «композиційне вирішення» та «стилістичне вирішення» до вище вказаних нормативно-правових актів.

Література

1. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок. (Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України 18.02.2002 N 110. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за N 226/6514). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0226-02&print=1>.
2. Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок: Метод. Рек. / Держ. Департамент інтелект. власності; Уклад. Т.В.Бованенко. – К., 2007. – 48 с. – (Інтелект. власність в Україні).
3. Global Brand Database. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int/branddb/en/index.jsp>.
4. Мещерякова Н. Щодо судової експертизи, пов'язаної з промисловими зразками. Журнал «Юридичний радник» №5(31) жовтень 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://yuradnik.com.ua/stride/ur/?m=archive&y=2009&mag=38&art=779>.
5. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про охорону прав на промислові зразки» (Введений в дію Постановою ВР N 3770-XII (3770-12) від 23.12.93, ВВР, 1994, N 7, ст. 35). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3688-12&p=1218034688041545>.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел.–К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002.–1440 с.